

УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
МАГІСТРА
на тему:

**"ФОРМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОГО АРТИСТИЗМУ
МАЙБУТНЬОГО ВИКЛАДАЧА ГУМАНІТАРНИХ
ДИСЦИПЛІН"**

Виконав: здобувач 2 курсу,

групи ОПН-18м

спеціальності 011 "Освітні, педагогічні науки"

Кириллова О.Ю.

прізвище, ініціали

Керівник: д.п.н., проф.

Волкова Н.П.

прізвище, ініціали, науковий ступінь, вчене звання

Дніпро
2020 р.

АНОТАЦІЯ

Кваліфікаційна робота здобувача 2-го курсу, спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» (у форматі магістр) (Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро, кафедра педагогіки та психології) присвячена проблемі розробки, теоретичного обґрунтування та експериментальній перевірці технології формування педагогічного артистизму майбутніх учителів гуманітарних дисциплін.

Зроблені висновки щодо того, що педагогічний артистизм, як складова педагогічної майстерності – це комплекс професійно-значущих, взаємопов'язаних та взаємообумовлених якостей особистості вчителя, який забезпечує досконале володіння педагогічною технікою та навичками перевтілення, виразної, естетично-привабливої передачі навчального матеріалу з метою максимальної реалізації індивідуального потенціалу вчителя. Ця інтегративна якість особистості вчителя складається з таких компонентів: *мотиваційного* (потреба у самовдосконаленні й самовиразі; потреба у підвищенні загального рівня культури учнів засобами мистецтва; потреба у вдосконаленні вербальних та невербальних засобів комунікації), *внутрішнього* (знання світової та національної культури, вільне володіння фаховими знаннями; уміння керувати власним психофізичним станом; здатність до рефлексії та емпатії) та *зовнішнього* (уміння виразно демонструвати емоції, передавати власну оцінку певної інформації, факту, втілювати внутрішнє переживання у тілесній природі; володіння засобами педагогічної режисури; володіння вербальними засобами комунікації: технікою (дихання, голос, дикція), логікою (логічні наголоси, паузи, інтонації, підтекст, словесна дія, "надзавдання", кінострічка уяви) мовлення; володіння невербальними засобами комунікації: (пластикою тіла, мімікою, жестикуляцією, поставою, мізансценою).

Розроблено технологію формування педагогічного артистизму, основу якої складає комплекс методів і прийомів театральної педагогіки, спрямована на оволодіння вчителем теоретико-методологічними, методичними, психолого-педагогічними основами навчально-виховного процесу, розвиток і вдосконалення таких творчих здібностей як артистизм, рефлексія, комунікабельність, емпатія, потреба у самовдосконаленні тощо. Складовими елементами технології є мета, зміст, принципи, методи, засоби, форми контролю та діагностики, які взаємопов'язані і становлять єдність.

Доведена ефективність таких складових технології формування педагогічного артистизму, як курс "Виразне читання" й спецкурс "Педагогічна риторика".

Перелік ключових слів: артистизм, педагогічний артистизм, майбутній учитель гуманітарних дисциплін, технологія формування педагогічного артистизму майбутніх учителів гуманітарних дисциплін.

SUMMARY

The qualification work of the 2nd year student, specialty 011 «Educational, pedagogical sciences» (in the format of the master's degree) (Alfred Nobel University,

Dnipro, Department of Pedagogy and Psychology) is devoted to the problem of development, theoretical substantiation and experimental verification of the technology of forming pedagogical artistry of future teachers of humanities.

It has been concluded that pedagogical artistry, as a component of pedagogical mastery, is a complex of professionally significant, interconnected and interdependent qualities of the teacher's personality, which ensures perfect mastery of pedagogical technique and skills of reincarnation, expressive, aesthetically and aesthetically realization of individual potential of the teacher. This integrative quality of the teacher's personality consists of the following components: motivational (the need for self-improvement and self-expression; the need to improve the general level of students' culture by means of art; the need for improvement of verbal and non-verbal means of communication); the internal (knowledge of world and national knowledge; ; ability to manage their own psychophysical state; ability to reflect and empathize) and external (ability to express emotions clearly, convey their own assessment of a certain information, fact, embody inner experience in the corporeal nature; possession of the means of pedagogical directing; possession of verbal means of communication: technique (breathing, voice, diction), logic (logical stresses, pauses, intonations, subtext, verbal action, "superstitious" non-verbal communication skills: (body plastic, facial expressions, gesture, posture, mise-en-scene).

The technology of formation of pedagogical artistry, the basis of which is a complex of methods and techniques of theatrical pedagogy, aimed at mastering the teacher theoretical and methodological, methodological, psychological and pedagogical bases of educational and educational process, development and perfection of such creativity, creativity, creativity, creativity, creativity, the need for self-improvement and the like. The components of technology are purpose, content, principles, methods, tools, forms of control and diagnostics that are interconnected and united.

The effectiveness of such components of the technology of forming pedagogical artistry is proved.

Key words: artistry, pedagogical artistry, the future teacher of humanities, technology of formation of pedagogical artistry of future teachers of the humanities.

ЗМІСТ

Вступ	3
Розділ 1. ПЕДАГОГІЧНИЙ АРТИСТИЗМ ВИКЛАДАЧА ЯК ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА	
1.1. Педагогічний артистизм як складова педагогічної майстерності викладача	8
1.2. Структура педагогічного артистизму	15
Висновки до розділу 1	34
Розділ 2. ОБҐРУНТУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОГО АРТИСТИЗМУ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН	
2.1. Розробка й упровадження технології формування педагогічного артистизму майбутнього викладача ЗВО.....	36
2.2. Організація і проведення педагогічного експерименту.....	55
2.3. Аналіз результатів дослідно-експериментальної роботи	60
Висновки до розділу 2.....	70
Висновки.....	71
Список використаних джерел.....	74
Додатки.....	81